

Seletuskiri

Pühade ja tähtpäevade seaduse muutmise seaduse eelnõu

1. Sissejuhatus ja eelnõu eesmärk

Kehtivas Pühade ja tähtpäevade seaduses on Eestis fikseeritud 11 riigipüha:

- 1) 1. jaanuar – uusaasta;
- 2) – suur reede;
- 3) – ülestõusmispühade 1. püha;
- 4) 1. mai – kevadpüha;
- 5) – nelipühade 1. püha;
- 6) 23. juuni – võidupüha;
- 7) 24. juuni – jaanipäev;
- 8) 20. august – taasiseseisvumispäev;
- 8¹) 24. detsember – jõululaupäev;
- 9) 25. detsember – esimene jõulupüha;
- 10) 26. detsember – teine jõulupüha.

2024. aasta aprilli lõpus pöördusid 36 laste õiguste ja heaolu eest seisvat organisatsiooni riigikogu poole ettepanekuga nimetada 1. juunil tähistatav Lastekaitsepäev ümber Lastepäevaks ning muuta see riiklikuks pühaks ja puhkepäevaks. Ettepaneku esitasid eskujuliikumine Valge Õhupall (Aga Mina MTÜ), Eesti Asenduskodu Töötajate Liit, Eesti Lastearstide Selts, Eesti Naabrivalve, Eesti Noorsootöötajate Kogu, Eesti Olümpiakomitee, Eesti Punane Rist, Eesti Sotsiaaltöö Assotsiatsioon, Eesti Tervisedenduse Ühing, Eesti Ujumisliit, Eesti Vaimse Tervise ja Heaolu Koalitsioon VATEK, Eesti Õdede Liit, Eesti Ämmaemandate Ühendus, Haridus- ja Noorteamet, Kodutütred, MTÜ Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus, MTÜ Eesti Lasterikaste Perede Liit, MTÜ Lastekaitse Liit, MTÜ Peaasjad, MTÜ SEB Heategevusfond, MTÜ Vabatahtlikud Seltsilised, MTÜ Vaikuseminutid, Oma Pere MTÜ, Pimedate Ööde Filmifestival, Politsei- ja Piirivalveamet, Päästeliit, Riigikohus, SA Kiusamisvaba Kool, Sisekaitseakadeemia, Tallinna Päikesejänku lasteaed, Tartu Ülikooli Kliinikumi lastefond, Tervise Arengu Instituut, Terviseamet, Ühendus Isade Eest MTÜ, Dimedium AS ning Forus.

Eestis tähistatakse lastekaitsepäeva alates 1990. aastatest Eesti Lastekaitse Liidu eestvedamisel. 12. novembril 2020. a. võttis Riigikogu vastu seaduse eelnõu, millega täiendati riiklike tähtpäevade loetelu lastekaitsepäevaga ning lisati lastekaitsepäev lipupäevade loetellu. Eespool mainitud organisatsioonid leiavad, et 1. juuni peaks nüüd olema ikkagi riiklik pidupäev, mil ühiskonna tähelepanu on suunatud lastele. Eesti Keskerakonna fraktsioon ühineb selle mõttega. Selline otsus tugevdab eelkõige peresuhteid, kuna vaba päev tekitab vanematele ja lastele võimaluse veeta terve lastepäev koos. Samuti annab see tööinimestele rohkem puhkamisaega, et taastada jõuvarud, mis omakorda mõjub positiivselt tööprotsessile tervikuna.

Riigikogus on seaduse vastuvõtmiseks vajalik poolthälteenamus.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõuga täiendatakse pühade ja tähtpäevade seaduse paragrahvi 2, kuhu ühe punktina riigipühade nimekirja lisandub 1. juunil tähistatav Lastepäev. Eelnõu jõustumisel suureneb

riigipühade arv Eestis kaheteistkümnene, mis on näiteks Euroopa Liidu riikide keskmise arvuga täiesti võrreldav.

3. Eelnõu terminoloogia ja vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõus ei esine õigusaktides varem kasutamata termineid. Eelnõus sisalduvad muudatused vastavad Eesti Vabariigi põhiseadusele ja Euroopa Liidu õigusele.

4. Seaduse mõjud ja rakendamiseks vajalikud kulutused

Seaduse jõustumisel muutub 1. juunil tähistatav Lastepäev riigipühaks ja vabaks päevaks. See aitab kaasa olukorra kujunemisele, kus pered – vanemad, vanavanemad ja lapsed – saavad veeta Lastepäeva algusest lõpuni koos, mis omakorda avaldab positiivset mõju peresisestele suhetele ning rõhutab perekondlike väärtuste ja laste eest hoolitsemise olulisust. See omakorda võib positiivselt mõjutada ka Eesti demograafilist olukorda, mille kriis on viimastel aastatel vaid süvenenud.

Samuti kaob seaduse vastuvõtmisega olukord, kus 1. juuni on tavaline tööpäev (kui ei lange laupäevale või pühapäevale), mille lastevanemad reeglina veedavad tööl, lapsed aga lasteaias või koolis, nii et perekondadel ei tekigi võimalust seda päeva tervikuna koos veeta.

Eelnõuga väheneb Eestis keskmine tööädala pikkus. Eurostati värsketel andmetel töötati Eestis 2023. aastal keskmiselt 38 tundi nädalas töötaja kohta. See on Euroopa keskmisest näitajast (37,5 tundi nädalas) rohkem. Seega on Eestis võimalik anda inimestele täiendav puhkepäev, ilma et keskmine tööädal väheneks Euroopa keskmisest lühemaks – vastupidi, see jõuaks keskmisele näitajale lähemale.

Käesoleva eelnõu vastuvõtmine ei too kaasa täiendavaid riigieelarvelisi kulutusi.

5. Seaduse jõustumine

Seadus jõustub 1. jaanuaril 2026.

Algataja: Eesti Keskerakonna fraktsioon, 02.06.2025

Vadim Belobrov
Eesti Keskerakonna fraktsiooni aseesimees